

Editorial

Treceți bibliotecile pe listă!

de Manuela ZĂNESCU

Turismul de afaceri și turismul de conferințe sunt deja termeni uzitați și cunoscuți. De turismul de bibliotecă însă, este avizată doar o minoritate, aceea a bibliotecarilor. Pentru că avem mereu oportunități de călătorie, cu granturi, cu schimburi profesionale, la conferințe sau în excursii pe care le alegem împreună cu prietenii ori familia, vă propunem o alternativă, o completare a listei de obiective turistice cu, de ce nu, biblioteci.

Fie că mergem în concediu, în excursie planificată, ori într-o evadare la sfârșit de săptămână, cu orice astfel de prilej încercăm să ne stabilim o listă de obiective de văzut. Vrem să vizităm câte un muzeu, grădina botanică, o mănăstire, să mergem la teatru. De ce nu am merge să vedem o bibliotecă? Ce ne poate oferi o evadare în templul cărților?

Există mai multe tipuri de turism, conform clasificărilor de manual: turismul de agrement sau recreativ; turismul curativ, de tratament; turismul cultural și turismul polyvalent, cel care îmbină mai multe tipuri de petrecere a timpului liber: turism profesional, turism de afaceri, turism de conferință și, am adăuga noi, turism de bibliotecă. Nu, nu este o găselniță a unui bibliotecar nemulțumit de numărul redus de vizite la bibliotecă. Turismul de bibliotecă, sau *Biblioturismul*, este o modalitate de a îmbina activitățile obișnuite de concediu cu cele culturale. Unii așază acest nou tip de turism cultural alături de cel

literar sau cultural-literar. Turismul literar presupune un interes deosebit pentru scriitori, artiști, oameni de cultură și se manifestă prin vizitarea muzeelor dedicate unor personalități, a caselor memoriale, a mormintelor acestora, ori prin urmărirea locurilor ce apar în operele literare sau chiar prin vizitarea unor librării, anticariate. Turismul de biblioteci sau biblioturismul își găsește justificarea și publicul datorită patrimoniului pe care bibliotecile îl dețin.

Câți dintre noi, atunci când ne-am aflat într-un loc nou, nu am intrat într-o librărie sau anticariat? Dar într-o bibliotecă ați intrat? Ați replica, în mod justificat, – De ce să mergem în bibliotecă dacă suntem în vacanță? Da, aveți

perfectă dreptate, pentru că noțiunea de bibliotecă s-a demonetizat, spațiul bibliotecilor nu s-a prea primenit, în cele mai multe cazuri, de multă vreme. În țările din blocul comunist, bibliotecile au slujit ca instrumente de implementare a ideologiei marxist-leniniste.

Imaginea aceasta de loc rigid, anost, peste tot la

Imagine preluată de pe site-ul Bibliotecii Universității Tehnice Gheorghe Asachi din Iași (<https://www.tuiasi.ro/noutati/biblioteca-universitatii-tehnice-gheorghe-asachi-din-iasi-una-dintre-cele-mai-frumoase-din-lume/>)

fel, cu cărți roșii sau, oricum cu cărți pe care erai obligat să le citești și nicidecum ce ți-ar fi plăcut, cu bibliotecari ce stau cu liniarul în mână gata-gata să te apostrofeze dacă strici cărțile sau mereu cu degetul la buze, să te atenționeze să păstrezi liniștea, nu îmbia pe nimeni. Prea puține biblioteci și-au păstrat în regimul comunist aura de lăcașuri de cultură, interesante și utile. De regulă, acestea au fost bibliotecile cu tradiție, cele vechi, sau cele care aparțineau rețelei de învățământ, unde publicul era obligat să intre ca să poată să parcurgă ciclul de educație în care era înscris. Turismul de bibliotecă se încadrează în accepțiunea de turism cultural pentru oferta variată pe care o are. Ceea ce ar merita să luai în considerare atunci când aveți ocazia de a intra într-o bibliotecă este nu doar clădirea de patrimoniu cu semnificații evidente, cu o istorie bogată, ci și colecțiile, evenimentele culturale organizate acolo și, de ce nu, bibliotecarii.

Să le luăm pe rând. Desigur că toată lumea cunoaște deja imaginea iconică a sălii de lectură din Biblioteca Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” din Iași, dar spații asemănătoare pot fi văzute și la Biblioteca Centrală Universitară Carol I din București. Clădiri impresionante au și celelalte biblioteci centrale universitare din Cluj-Napoca și Iași. La Cluj-Napoca, de pildă, în Biblioteca Centrală Universitară Lucian Blaga, deschisă în 1872, puteți vedea o sală de lectură cu mobilierul original, cu care a fost dotată. Purtătoare de semnificații sunt multe dintre spațiile în care funcționează biblioteci publice. Aș considera ca interesant de vizitat chiar și clădirile moderne (realizate în secolul al XX-lea sau mai recent), cu spații largi de lectură și de relaxare, cu acces liber la raft, cu sisteme electronice moderne.

În colecțiile bibliotecilor se află o bună parte a patrimoniului cultural național. Documente pe care le întâlnești, uneori, deja scanate în platforme digitale (de exemplu *Europeana*) sau pe siteurile bibliotecilor, dar, de cele mai multe ori sunt comori ascunse în depozite, încă nerecuperate în format digital. De la colecțiile din mănăstiri, la

bibliotecile mitropolitane, la secțiile de Colecții speciale ale altor biblioteci, o vizită de acest fel vă poartă într-o lume uitată din care te întorci mai bogat: *cu scumpătate obiecte de interes istoric și documentar, artistic și cultural, atât pentru a le conserva, cât și pentru a le expune doritorilor de a cunoaște trecutul* (<https://mitropolia-banatului.ro/colectia-de-arta-bisericeasca-veche/>). De la manuscrise, hărți, periodice, carte veche, până la cărți liliput, cărți în borcan, pot fi văzute la filiala de Colecții speciale a Bibliotecii Centrale Universitare *Eugen Todoran* din Timișoara.

Un alt motiv să treceți pragul unei biblioteci, sunt evenimentele culturale pe care acestea le organizează sau doar le găzduiesc. Pe lângă momentele culturale intrate în tradiția acestor instituții: expoziții de carte și întâlniri cu scriitori, bibliotecile și-au diversificat oferta culturală. În spațiile lor sunt organizate expoziții cu diverse tematici (la Biblioteca Centrală Universitară *Eugen Todoran* din Timișoara poate fi vizitată expoziția itinerantă *Trei decenii de memorie. Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței*) sau expoziții de artă („ANTIDIGITAL” Expoziție de artă decorativă realizată de studenții de la Facultatea de Arte și Design). Tot la bibliotecă puteți asista la un recital de muzică clasică (*Joia muzicală*), sau la un happening realizat în centrul orașului de Biblioteca Județeană Sorin Titel din Timișoara: *Concentrica, Pătura care citește* și altele.

Am amintit, în lista de motive pentru a intra într-o bibliotecă, și bibliotecarii. Angajații de acum ai bibliotecilor sunt persoane dedicate, cu preocupări în domeniul istoriei sau specialiști și profesioniști în științele informării și documentării de la care puteți afla lucruri interesante sau măcar informații utile. Ei sunt ghizi și povățuitori de nădejde în imersiunea din labirintul lecturii. Dacă v-am stârnit curiozitatea, treceți și bibliotecă pe lista de obiective de vizitat!